

32012D0243

21.3.2012.

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

L 81/7

ODLUKA br. 243/2012/EU EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**od 14. ožujka 2012.****o uspostavljanju višegodišnjeg programa za politiku radiofrekvencijskog spektra****(Tekst značajan za EGP)**

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 114.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon dostave nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora ⁽¹⁾,

nakon savjetovanja s Odborom regija,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom ⁽²⁾,

budući da:

(1) U skladu s Direktivom 2002/21/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 7. ožujka 2002. o zajedničkom regulatornom okviru za elektroničke komunikacijske mreže i usluge (Okvirnom direktivom) ⁽³⁾, Komisija može podnijeti zakonodavne prijedloge Europskom parlamentu i Vijeću za uspostavljanje višegodišnjih programa za politiku radiofrekvencijskog spektra. U navedenim se programima određuju usmjerenja i ciljevi politike za strateško planiranje i usklađivanje uporabe spektra u skladu s direktivama koje se primjenjuju na elektroničke komunikacijske mreže i usluge. Navedena usmjerenja i ciljevi politike trebaju se odnositi na raspoloživost i učinkovitu uporabu spektra potrebne za uspostavljanje i funkcioniranje unutarnjeg tržišta. Programom za politiku radiofrekvencijskog spektra (dalje u tekstu: „Program”) trebaju se poduprijeti ciljevi i ključne mjere opisane u Priopćenju Komisije od 3. ožujka 2010. o strategiji Europa 2020. i

Komunikaciji Komisije od 26. kolovoza 2010. o „Digitalnoj agendi za Europu”, a Program je uključen među 50 prioritarnih mjera u Komunikaciji Komisije od 11. studenoga 2010. „Prema aktu o jedinstvenom tržištu”.

(2) Ovom se Odlukom ne trebaju dovesti u pitanje postojeće pravo Unije, posebno Direktiva 1999/5/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 9. ožujka 1999. o radio opremi i telekomunikacijskoj terminalnoj opremi te o uzajamnom priznavanju njihove usklađenosti ⁽⁴⁾, Direktiva 2002/19/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 7. ožujka 2002. o pristupu i međusobnom povezivanju elektroničkih komunikacijskih mreža i pripadajuće opreme (Direktiva o pristupu) ⁽⁵⁾, Direktiva 2002/20/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 7. ožujka 2002. o ovlaštenju u području elektroničkih komunikacijskih mreža i usluga (Direktiva o ovlaštenju) ⁽⁶⁾, Direktiva 2002/21/EZ kao i Odluka br. 676/2002/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 7. ožujka 2002. o regulatornom okviru za politiku radiofrekvencijskog spektra u Europskoj zajednici (Odluka o radiofrekvencijskom spektru) ⁽⁷⁾. Ovom se Odlukom također ne trebaju dovesti u pitanje mjere poduzete na nacionalnoj razini, u skladu s pravom Unije, za provedbu ciljeva od općeg interesa, osobito u vezi s reguliranjem sadržaja i audiovizualnom politikom, i pravo država članica na organizaciju i uporabu spektra za potrebe javnog reda i javne sigurnosti i za obranu.

(3) Spekter je ključni javni izvor za bitne sektore i usluge uključujući pokretne, bežične širokopojasne i satelitske komunikacije, televizijsko i radijsko emitiranje, prijevoz, radiolokaciju i uređaje kao što su dojavnici, daljinski upravljači, aparati za poboljšanje sluha, mikrofoni i medicinska oprema. On je potpora javnim službama kao što su zaštitarske i sigurnosne službe uključujući civilnu zaštitu i znanstvenim aktivnostima kao što su meteorologija, promatranje Zemlje, radioastronomija i istraživanje svemira. Jednostavan pristup spektru također ima važnu ulogu u pružanju elektroničkih komunikacija, posebno za građane i poduzetnike koji se nalaze u udaljenim i rijetko naseljenim područjima kao što su ruralna područja ili otoci. Stoga su regulatorne mjere u vezi sa spektrom od gospodarskog, sigurnosnog, zdravstvenog i javnog interesa i imaju kulturne, znanstvene, društvene, ekološke i tehničke učinke.

⁽¹⁾ SL C 107, 6.4.2011., str. 53.

⁽²⁾ Stajalište Europskog parlamenta od 11. svibnja 2011. (još nije objavljeno u Službenom listu) i stajalište Vijeća u prvom čitanju od 13. prosinca 2011. (SL C 46 E, 17.2.2012., str. 1.). Stajalište Europskog parlamenta od 15. veljače 2012. (još nije objavljeno u Službenom listu).

⁽³⁾ SL L 108, 24.4.2002., str. 33.

⁽⁴⁾ SL L 91, 7.4.1999., str. 10.

⁽⁵⁾ SL L 108, 24.4.2002., str. 7.

⁽⁶⁾ SL L 108, 24.4.2002., str. 21.

⁽⁷⁾ SL L 108, 24.4.2002., str. 1.

- (4) Potrebno je usvojiti obnovljeni gospodarski i društveni pristup upravljanju spektrom te dodjeli i uporabi spektra. Taj pristup treba biti posebno usmjeren na politiku spektra s ciljem osiguravanja veće učinkovitosti spektra, boljeg planiranja frekvencija i zaštite od protutržišnog ponašanja.
- (5) Strateškim planiranjem i usklađivanjem uporabe spektra na razini Unije treba poboljšati unutarnje tržište bežičnih elektroničkih komunikacijskih usluga i opreme i druge politike Unije za koje je potrebna uporaba spektra te time stvoriti nove prilike za inovacije i otvaranje novih radnih mjesta, a istodobno treba doprinijeti gospodarskom oporavku i socijalnoj integraciji u čitavoj Uniji poštujući pritom važnu društvenu, kulturnu i gospodarsku vrijednost spektra.
- (6) Usklađivanje odgovarajuće uporabe spektra može također biti korisno za kakvoću usluga koje se pružaju putem elektroničkih komunikacija i bitno je za stvaranje ekonomije razmjera kojom se smanjuju troškovi uvođenja bežičnih mreža i troškovi bežičnih uređaja za potrošače. U tu je svrhu Uniji potreban program politike koji obuhvaća unutarnje tržište u svim područjima politike Unije koja uključuju uporabu spektra, kao što su politike elektroničkih komunikacija, istraživanja, tehnološkog razvoja i svemira, prometna politika, energetska politika i audiovizualna politika.
- (7) Programom se treba poticati tržišno natjecanje i doprinijeti postavljanju temelja za pravo jedinstveno digitalno tržište.
- (8) Programom se posebno treba poduprijeti strategija Europa 2020. s obzirom na veliki potencijal bežičnih usluga za promicanje gospodarstva temeljenog na znanju, razvijanje i podupiranje sektora koji se oslanjaju na informacijske i komunikacijske tehnologije i prevladavanje digitalnog jaza. Zahvaljujući sve većoj uporabi posebno audiovizualnih medijskih usluga i online sadržaja raste potražnja za brzinom i pokrivenošću. On je također jedna od ključnih mjera iz Digitalne agende za Europu koja za cilj ima pružanje brzog širokopojasnog interneta u budućem gospodarstvu temeljenom na umrežavanju i znanju s ambicioznim ciljem univerzalne pokrivenosti širokopojasnim uslugama. Osiguravanjem najvećih brzina i kapaciteta žičanih i bežičnih širokopojasnih usluga doprinosi se ostvarivanju cilja širokopojasnog pristupa brzine ne manje od 30 Mbps za sve do 2020., pri čemu bi najmanje polovica kućanstava u Uniji trebala imati širokopojasni pristup brzine ne manje od 100 Mbps, a ono je važno i za poticanje gospodarskog rasta i globalne konkurentnosti te neophodno za ostvarivanje održivih gospodarskih i društvenih koristi jedinstvenog digitalnog tržišta. Njime se također trebaju poduprijeti i promicati druge sektorske politike Unije kao što
- su održivi okoliš te gospodarska i socijalna uključenost za sve građane Unije. S obzirom na važnost bežičnih aplikacija za inovacije, Program je također ključna inicijativa za potporu politikama Unije u vezi s inovacijama.
- (9) Programom se trebaju postaviti temelji razvoja kojim se Uniji omogućuje preuzimanje vodećeg položaja u području bežičnih širokopojasnih brzina, mobilnosti, pokrivenosti i kapaciteta. Takav je vodeći položaj bitan za uspostavljanje konkurentnog jedinstvenog digitalnog tržišta koje djeluje prema otvaranju unutarnjeg tržišta za sve građane Unije.
- (10) U Programu se trebaju odrediti opća načela i ciljevi država članica i institucija Unije do 2015. i utvrditi posebne provedbene inicijative. Iako je upravljanje spektrom još uvijek u najvećoj mjeri u nacionalnoj nadležnosti, treba ga provoditi u skladu s postojećim pravom Unije i treba omogućiti mjere za provedbu politika Unije.
- (11) U Programu se također trebaju uzeti u obzir Odluka br. 676/2002/EZ i tehničko stručno znanje Europske konferencije poštanskih i telekomunikacijskih uprava (dalje u tekstu: „CEPT”) kako bi se s pomoću tehničkih provedbenih mjera mogle provesti politike Unije koje se oslanjaju na spektar i koje su dogovorili Europski parlament i Vijeće, utvrđujući da se takve mjere mogu poduzeti kad god je to potrebno za provedbu već postojećih politika Unije.
- (12) Za jednostavan pristup spektru mogu biti potrebne inovativne vrste odobrenja kao što su kolektivna uporaba spektra ili zajednička uporaba infrastrukture, čija se primjena u Uniji može olakšati utvrđivanjem najboljih praksi i poticanjem razmjene podataka kao i definiranjem određenih zajedničkih ili usklađenih uvjeta za uporabu spektra. Opća odobrenja, koja su najmanje zahtjevna vrsta odobrenja, posebno su zanimljiva u slučajevima u kojima ne postoji opasnost da je zbog smetnji spriječen razvoja drugih usluga.
- (13) Takozvane „kognitivne tehnologije”, koje se još uvijek tehnološki razvijaju, treba nadalje istraživati, među ostalim i olakšavanjem razmjene na temelju geolociranja.
- (14) Trgovanje pravima na spektar u kombinaciji s fleksibilnim uvjetima uporabe može biti od značajne koristi za gospodarski rast. Stoga na temelju Direktive 2002/21/EZ treba bez odgode omogućiti trgovanje pojasevima za koje je na temelju prava Unije već uvedena fleksibilna uporaba. Razmjenom najboljih praksi u vezi s uvjetima i postupcima odobrenja za takve pojaseve i zajedničkim mjerama za sprečavanje kumulacije prava uporabe spektra koja može dovesti do stvaranja vladajućih položaja i neopravdane neuporabe takvih prava,

olakšalo bi se usklađeno uvođenje navedenih mjera u svim državama članicama i stjecanje takvih prava bilo gdje u Uniji. Ako je to primjenjivo, treba poticati kolektivnu (ili zajedničku) uporabu spektra, u smislu da neutvrđeni broj neovisnih korisnika i/ili uređaja istodobno pristupa spektru u istom frekvencijskom području i na određenom geografskom području pod dobro definiranim skupom uvjeta ne dovodeći u pitanje odredbe Direktive 2002/20/EZ u vezi s elektroničkim komunikacijskim mrežama i uslugama.

- (15) Kako je naglašeno u Digitalnoj agendi za Europu, bežični širokopojasni pristup važno je sredstvo za poticanje tržišnog natjecanja, izbora potrošača i pristupa u ruralnim i drugim područjima u kojim je uvođenje bežičnog širokopojasnog pristupa otežano ili gospodarski neodrživo. Međutim, upravljanje spektrom može utjecati na tržišno natjecanje putem promjene uloge i snage sudionika na tržištu, na primjer ako postojeći korisnici ostvare nedopuštenu konkurentsku prednost. Ograničeni pristup spektru, osobito kada je odgovarajućeg spektra sve manje, može stvoriti prepreku ulasku novih usluga ili aplikacija i sprečavati inovacije i tržišno natjecanje. Stjecanje novih prava uporabe spektra, pa tako i prijenosom ili najmom spektra ili drugom transakcijom između korisnika te uvođenje novih fleksibilnih kriterija za uporabu spektra mogu utjecati na postojeću konkurentsku situaciju. Stoga države članice trebaju poduzeti odgovarajuće *ex ante* i *ex post* regulatorne mjere (kao što su mjere za izmjenu postojećih prava, zabranu stjecanja prava uporabe spektra u određenim slučajevima, određivanje uvjeta u vezi s nakupljanjem spektra i učinkovitom uporabom kao što su uvjeti iz Direktive 2002/21/EZ, ograničavanje količine spektra dostupne svakom poduzeću ili izbjegavanje prekomjerne kumulacije prava uporabe spektra) kako bi se izbjeglo narušavanje tržišnog natjecanja u skladu s načelima na kojima se temelje Direktiva 2002/20/EZ i Direktiva Vijeća 87/372/EEZ od 25. lipnja 1987. godine o frekvencijskim spektrima rezerviranim za usklađeno uvođenje javne paneuropske celularne digitalne kopnene pokretne komunikacije unutar Zajednice⁽¹⁾ (Direktiva o GSM-u).
- (16) Uspostavljanjem popisa postojeće uporabe spektra zajedno s analizom tehnoloških trendova, budućih potreba i zahtjeva za spektar, posebno između 400 MHz i 6 GHz, treba omogućiti utvrđivanje frekvencijskih pojaseva u kojima se može poboljšati učinkovitost i prilika za zajedničku uporabu spektra u korist komercijalnog i javnog sektora. U metodologiji za uspostavljanje i održavanje popisa postojećih uporaba spektra treba uzeti u obzir administrativno opterećenje koje se stavlja na uprave, a cilj metodologije treba biti smanjenje tog opterećenja. Stoga pri razvoju metodologije za uspostavljanje popisa postojećih uporaba spektra treba u cijelosti uzeti u obzir podatke koje dostavljaju države članice

na temelju Odluke Komisije 2007/344/EZ od 16. svibnja 2007. o usklađenoj dostupnosti informacija u vezi s uporabom spektra u Zajednici⁽²⁾.

- (17) Usklađene norme na temelju Direktive 1999/5/EZ bitne su za ostvarivanje učinkovite uporabe spektra i u njima treba uzeti u obzir zakonito određene uvjete zajedničke uporabe. Europskim normama za neradijsku električnu i elektroničku opremu i mreže također se trebaju spriječiti poremećaji u uporabi spektra. Kumulativni učinak sve veće količine i gustoće bežičnih uređaja i aplikacija u kombinaciji s raznolikošću uporabe spektra predstavlja izazov za postojeće pristupe upravljanju smetnjama. Stoga ih treba preispitati i ponovno ocijeniti zajedno sa svojstvima prijammnika i naprednijim mehanizmima za sprečavanje smetnji.
- (18) Državama članicama treba omogućiti, ako je to potrebno, uvođenje kompenzacijskih mjera u vezi s troškovima migracije.
- (19) U skladu s ciljevima Digitalne agende za Europu, bežični širokopojasni pristup može znatno doprinijeti gospodarskom oporavku i rastu ako se na raspolaganje stavi dovoljno spektra, ako se prava uporabe spektra dodijele brzo i ako se omogući prilagodba trgovanja razvoju tržišta. U Digitalnoj se agendi za Europu zahtijeva da svi građani Unije do 2020. imaju pristup širokopojasnim uslugama brzine od najmanje 30 Mbps. Stoga treba staviti na raspolaganje spektar koji je već obuhvaćen postojećim odlukama Komisije pod uvjetima iz navedenih odluka. Ovisno o tržišnoj potražnji, proces odobravanja za zemaljske komunikacije treba se provoditi u skladu s Direktivom 2002/20/EZ do 31. prosinca 2012. kako bi se osigurao jednostavan pristup bežičnim širokopojasnim uslugama za sve, posebno u frekvencijskim pojasevima određenim u Odlukama Komisije 2008/411/EZ⁽³⁾, 2008/477/EZ⁽⁴⁾ i 2009/766/EZ⁽⁵⁾. Satelitski širokopojasni pristup mogao bi biti brzo i izvedivo rješenje za dopunu zemaljskih širokopojasnih usluga i osiguravanje pokrivenosti najudaljenijih područja Unije.

⁽²⁾ SL L 129, 17.5.2007., str. 67.

⁽³⁾ Odluka Komisije 2008/411/EZ od 21. svibnja 2008. o usklađivanju frekvencijskog pojasa 3 400-3 800 MHz za terestričke sustave koji mogu pružati elektroničke komunikacijske usluge u Zajednici (SL L 144, 4.6.2008., str. 77.).

⁽⁴⁾ Odluka Komisije 2008/477/EZ od 13. lipnja 2008. o usklađivanju frekvencijskog pojasa 2 500-2 690 MHz za terestričke sustave koji mogu pružati elektroničke komunikacijske usluge u Zajednici (SL L 163, 24.6.2008., str. 37.).

⁽⁵⁾ Odluka Komisije 2009/766/EZ od 16. listopada 2009. o usklađivanju frekvencijskih pojaseva 900 MHz i 1 800 MHz za terestričke sustave koji mogu pružati paneuropske elektroničke komunikacijske usluge u Zajednici (SL L 274, 20.10.2009., str. 32.).

⁽¹⁾ SL L 196, 17.7.1987., str. 85.

- (20) Ako je potrebno, treba uvesti fleksibilnije aranžmane kojima se uređuje uporaba spektra kako bi se potakle inovacije i brzo širokopojasno povezivanje koji trgovačkim društvima omogućuju smanjenje troškova i povećanje konkurentnosti te razvoj novih interaktivnih online usluga, na primjer u područjima obrazovanja, zdravlja i usluga od općeg interesa.
- (21) Omogućavanjem brzog širokopojasnog povezivanja za gotovo 500 milijuna ljudi u Europi doprinijelo bi se razvoju unutarnjeg tržišta, pri čemu bi se stvorila globalna jedinstvena kritična masa korisnika, sve bi se regije izložile novim prilikama, svakom bi se korisniku dala veća vrijednost i Uniji bi se omogućilo da postane vodeće svjetsko gospodarstvo temeljeno na znanju. Brzo uvođenje širokopojasnog pristupa stoga je od presudne važnosti za razvoj europske produktivnosti i pojavu novih i malih poduzeća koja mogu imati vodeću ulogu u različitim sektorima, na primjer zdravstvu, proizvodnji i uslužnoj industriji.
- (22) Godine 2006. Međunarodna telekomunikacijska unija (ITU) procijenila je da će komercijalnoj industriji pokretnih komunikacija za svaku regiju ITU-a uključujući Europu u budućnosti biti potrebno između 1 280 i 1 720 MHz pojasne širine spektra za razvoj međunarodnih pokretnih telekomunikacija-2000 (IMT-2000) i naprednih sustava IMT-a (npr. pokretnih komunikacija treće i četvrte generacije) u 2020. Treba napomenuti da je niža vrijednost (1 280 MHz) veća od potreba nekih zemalja. Osim toga, postoje zemlje u kojima je potreba veća od više vrijednosti (1 720 MHz). Obje navedene vrijednosti odnose se na spektar koji je već u uporabi ili je u planu za uporabu za sustave koji su prethodili IMT-u, IMT-2000 i njegova poboljšanja. Ako se ne oslobodi potrebni spektar, po mogućnosti na usklađeni način na globalnoj razini, zbog ograničenja kapaciteta u pokretnim mrežama onemogućit će se nove usluge i gospodarski rast.
- (23) Pojas 800 MHz (790-862 MHz) optimalan je za pokrivanje velikih područja bežičnim širokopojasnim uslugama. Na temelju usklađivanja tehničkih uvjeta u skladu s Odlukom 2010/267/EU i Preporuke Komisije od 28. listopada 2009. o olakšavanju oslobađanja digitalne dividende u Europskoj uniji⁽¹⁾ kojom se zahtijeva prestanak analognog emitiranja od 1. siječnja 2012. i s obzirom na brzi nacionalni regulatorni razvoj, taj se pojas u načelu treba do 2013. staviti na raspolaganje za elektroničke komunikacijske usluge u Uniji. Dugoročno, može se predvidjeti i dodatni spektar s obzirom na rezultate analize tehnoloških trendova, budućih potreba i potražnje za spektrom. Uzimajući u obzir mogućnost pojasa 800 MHz za prijenos na velikim područjima, ako je to potrebno, pravima se mogu pridružiti obveze pokrivanja.
- (24) Veće mogućnosti za bežične širokopojasne usluge presudne su za osiguravanje novih distribucijskih platformi za kulturni sektor i otvaranje puta njegovom uspješnom budućem razvoju.
- (25) Bežični pristupni sustavi, uključujući radijske lokalne mreže, mogu prerasti svoje postojeće dodjele bez dozvole. Potreba za proširenjem i izvedivost proširenja dodjele spektra bez dozvole za bežične pristupne sustave uključujući radijske lokalne mreže u pojasu 2,4 GHz i 5 GHz trebaju se ocijeniti u odnosu na popis postojećih uporaba i novih potreba za spektrom i ovisno o uporabi spektra za ostale namjene.
- (26) Iako će radiodifuzijsko emitiranje ostati važna platforma za distribuciju sadržaja, budući da je još uvijek najekonomičnija platforma za masovnu distribuciju, žičanim i bežičnim širokopojasnim i drugim novim uslugama kulturnom se sektoru pružaju nove prilike za diverzifikaciju raspona distribucijskih platformi, pružanje usluga na zahtjev i iskorištavanje gospodarskog potencijala velikog povećanja podatkovnog prometa.
- (27) Radi usredotočivanja na prioritete višegodišnjeg programa, države članice i Komisija trebaju surađivati kako bi poduprle i ostvarile cilj omogućavanja Uniji da preuzme vodeći položaj u području bežičnih elektroničkih komunikacijskih širokopojasnih usluga oslobađanjem dostatnog spektra u troškovno primjerenim pojasevima kako bi navedene usluge bile široko dostupne.
- (28) Budući da su zajednički pristup i ekonomija razmjera ključni za razvoj širokopojasnih komunikacija u čitavoj Uniji i za sprečavanje narušavanja tržišnog natjecanja i rascjepkanosti tržišta među državama članicama, usklađenim djelovanjem država članica i Komisije trebaju se utvrditi određene najbolje prakse u vezi s uvjetima i postupcima odobravanja. Navedeni uvjeti i postupci mogu uključivati obveze pokrivanja, veličinu bloka spektra, vrijeme dodjele prava, pristup pokretnim virtualnim mrežnim operatorima i trajanje prava uporabe spektra. S obzirom na važnost trgovanja spektrom za povećanje učinkovite uporabe spektra i razvoj unutarnjeg tržišta bežične opreme i usluga, navedeni uvjeti i postupci trebaju se primjenjivati na frekvencijske pojaseve koji su dodijeljeni za bežične komunikacije i za koje se prava uporabe mogu prenijeti ili iznajmiti.
- (29) Drugim sektorima kao što su promet (za sigurnosne i informacijske sustave i sustave upravljanja), istraživanje i razvoj, e-zdravlje, e-uključenost i, prema potrebi, civilna zaštita i spašavanje mogu biti potreban dodatni spektar, s obzirom na to da u većoj mjeri upotrebljavaju prijenos slika i podataka radi brzog i učinkovitog pružanja usluga. Optimiziranjem sinergije između politike spektra i aktivnosti istraživanja i razvoja i provedbom studija radiofrekvencijske usklađenosti između različitih korisnika spektra treba se doprinijeti

(¹) SL L 308, 24.11.2009., str. 24.

inovacijama. Štoviše, na temelju rezultata istraživanja u sklopu Sedmog okvirnog programa za istraživanja, tehnološki razvoj i demonstracijske aktivnosti (od 2007. do 2013.) treba ispitati potrebe za spektrom projekata s mogućim velikim gospodarskim ili investicijskim potencijalom, posebno za male i srednje poduzetnike, kao što je kognitivni radio ili e-zdravlje. Treba također osigurati odgovarajuću zaštitu od štetnih smetnji s ciljem podupiranja znanstvenih aktivnosti i aktivnosti istraživanja i razvoja.

- (30) U strategiji Europa 2020. određeni su ekološki ciljevi za održivo, energetske učinkovito i konkurentno gospodarstvo, na primjer poboljšanjem energetske učinkovitosti za 20 % do 2020. Sektor informacijskih i komunikacijskih tehnologija ima ključnu ulogu, kako je naglašeno u Digitalnoj agendi za Europu. Predložene mjere uključuju ubrzanje uvođenja na razini Unije inteligentnih sustava za upravljanje energijom (pametnih mreža i pametnih mjernih sustava) s komunikacijskim mogućnostima s ciljem smanjenja potrošnje energije i razvoj inteligentnih prometnih sustava i inteligentnog upravljanja prometom s ciljem smanjenja emisija ugljičnog dioksida u prometnom sektoru. Učinkovita uporaba tehnologija spektra može također doprinijeti smanjenju potrošnje energije radijske opreme i ograničiti učinak na okoliš u ruralnim i udaljenim područjima.
- (31) Kod usklađenog pristupa odobravanju spektra u Uniji treba u cijelosti uzeti u obzir zaštitu javnog zdravlja od elektromagnetskih polja, koja je bitna za dobrobit građana. Uz poštovanje Preporuke Vijeća 1999/519/EZ od 12. srpnja 1999. o ograničavanju izlaganja javnosti elektromagnetskim poljima (0 Hz do 300 GHz) ⁽¹⁾, bitno je osigurati stalno praćenje ionizirajućih i neionizirajućih učinaka uporabe spektra na zdravlje uključujući kumulativne učinke uporabe spektra na različitim frekvencijama u stvarnom životu uzrokovane sve većim brojem vrsta opreme.
- (32) Bitni ciljevi od općeg interesa kao što je zaštita života zahtijevaju usklađena tehnička rješenja za zajedničko djelovanje sigurnosnih i hitnih službi između država članica. Na usklađenoj osnovi treba staviti na raspolaganje dovoljno spektra za razvoj i slobodno kretanje sigurnosnih službi i uređaja i razvoj inovativnih paneuropskih ili interoperativnih sigurnosnih rješenja i rješenja za hitne slučajeve. Studije ukazuju na potrebu za dodatnim usklađenim spektrom ispod 1 GHz za pružanje pokretnih širokopojasnih usluga za civilnu zaštitu i spašavanje u čitavoj Uniji u sljedećih pet do deset godina.

- (33) Reguliranje spektra ima snažnu prekograničnu ili međunarodnu dimenziju zbog svojstava širenja, međunarodne prirode tržišta koja ovise o uslugama za koje se upotrebljavaju radijske frekvencije i potrebe za sprečavanjem štetnih smetnji između zemalja.
- (34) U skladu s mjerodavnom sudskom praksom Suda Europske unije, ako je predmet međunarodnog sporazuma djelomično u nadležnosti Unije i djelomično u nadležnosti država članica, bitno je osigurati blisku suradnju između država članica i institucija Unije. Ova obveza suradnje, kako je objašnjena u ustaljenoj sudskoj praksi, proizlazi iz načela jedinstva u međunarodnom zastupanju Unije i njezinih država članica.
- (35) Državama članicama također može biti potrebna potpora u vezi s usklađivanjem frekvencija u dvostranim pregovorima sa susjednim zemljama Unije, uključujući zemlje kandidatkinje i pristupnice, kako bi ispunile svoje obveze u skladu s pravom Unije koje se odnose na pitanja usklađivanja frekvencija. Time se treba doprinijeti i sprečavanju štetnih smetnji, većoj učinkovitosti spektra i konvergenciji uporabe spektra čak i izvan granica Unije.
- (36) Kako bi se ostvarili ciljevi ove Odluke, važno je poboljšati postojeći institucionalni okvir za usklađivanje politike spektra i upravljanje spektrom na razini Unije, uključujući pitanja koja se izravno odnose na dvije ili više država članice, pri čemu treba u cijelosti uzeti u obzir nadležnost i stručnost državnih uprava. Također su bitne suradnja i koordinacija između normiranih tijela, istraživačkih institucija i CEPT-a.
- (37) Kako bi se osigurali jednaki uvjeti za provedbu ove Odluke, Komisiji treba dodijeliti provedbene ovlasti. Navedene se ovlasti trebaju izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela koja se odnose na mehanizme kojima države članice kontroliraju izvršavanje provedbenih ovlasti Komisije ⁽²⁾.
- (38) Budući da cilj ove Odluke, a to je uspostavljanje višegodišnjeg programa za politiku radijskofrekvencijskog spektra, države članice ne mogu ostvariti u dovoljnoj mjeri i da ga je, zbog razmjera predloženog djelovanja, lakše ostvariti na razini Unije, Unija može usvojiti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti kako je određeno u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti kako je određeno u navedenom članku, ova Odluka ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tog cilja.

⁽¹⁾ SL L 199, 30.7.1999., str. 59.

⁽²⁾ SL L 55, 28.2.2011., str. 13.

- (39) Komisija treba izvješćivati Europski parlament i Vijeće o rezultatima ostvarenim u skladu s ovom Odlukom kao i o planiranim budućim mjerama.
- (40) Pri izradi prijedloga Komisija je u najvećoj mjeri uzela u obzir mišljenje Skupine za politiku radiofrekvencijskog spektra osnovane Odlukom Komisije 2002/622/EZ ⁽¹⁾,

DONIJELI SU OVU ODLUKU:

Članak 1.

Cilj i područje primjene

1. Ovom se Odlukom uspostavlja višegodišnji program za politiku radiofrekvencijskog spektra za strateško planiranje i usklađivanje uporabe spektra, kako bi se osiguralo funkcioniranje unutarnjeg tržišta u područjima politike Unije u kojima se upotrebljava spektar kao što su politike elektroničkih komunikacija, istraživanja, tehnološkog razvoja i svemira, prometna politika, energetska politika i audiovizualna politika.

Ova Odluka ne utječe na dostatnu raspoloživost spektra za druga područja politike Unije kao što su civilna zaštita i spašavanje i zajednička sigurnosna i obrambena politika.

2. Ovom se Odlukom ne dovodi u pitanje postojeće pravo Unije, osobito direktiva 1999/5/EZ, 2002/20/EZ i 2002/21/EZ te, u skladu s člankom 6. ove Odluke, Odluka br. 676/2002/EZ te mjere poduzete na nacionalnoj razini u skladu s pravom Unije.

3. Ovom se Odlukom ne dovode u pitanje mjere poduzete na nacionalnoj razini potpuno u skladu s pravom Unije za ostvarivanje ciljeva od općeg interesa, osobito onih koji se odnose na reguliranje sadržaja i audiovizualnu politiku.

Ovom se Odlukom na dovodi u pitanje pravo država članica na organizaciju i uporabu spektra za potrebe javnog reda i javne sigurnosti i za obranu. Ako ova Odluka ili mjere usvojene u skladu s njom u frekvencijskim pojasevima određenim u članku 6. utječu na spektar koji država članica upotrebljava isključivo i izravno za potrebe javne sigurnosti ili obrane, država članica može, u mjeri u kojoj je to potrebno, nastaviti upotrebljavati taj frekvencijski pojas za potrebe javne sigurnosti i obrane do isključivanja sustava koji postoje u tom pojasu na dan stupanja na snagu ove Odluke ili ukidanja mjera usvojenih u skladu s njom. Država članica uredno obavješćuje Komisiju o svojoj odluci.

Članak 2.

Opća regulatorna načela

1. Države članice surađuju međusobno i s Komisijom na transparentan način kako bi osigurale dosljednu primjenu sljedećih općih regulatornih načela u čitavoj Uniji:

- (a) primjene najprikladnijeg i najmanje zahtjevnog sustava odobravanja tako da u najvećoj mjeri povećaju fleksibilnost i učinkovitost uporabe spektra. Takav sustav odobravanja temelji se na objektivnim, transparentnim, nediskriminirajućim i razmjernim kriterijima;
- (b) poticanja razvoja unutarnjeg tržišta promicanjem pojave budućih digitalnih usluga na razini Unije i poticanjem djelotvornog tržišnog natjecanja;
- (c) poticanja tržišnog natjecanja i inovacija uzimajući u obzir potrebu za sprečavanjem štetnih smetnji i potrebu za osiguravanjem tehničke kakvoće usluga kako bi se olakšala dostupnost širokopojasnih usluga i učinkovito odgovorilo na sve veći bežični podatkovni promet;
- (d) definiranja tehničkih uvjeta za uporabu spektra uzimajući u cijelosti u obzir mjerodavno pravo Unije uključujući pravo u vezi s ograničenjem izlaganja javnosti elektromagnetskim poljima;
- (e) promicanja neutralnosti u pogledu tehnologija i usluga u vezi s pravima uporabe spektra, ako je to moguće.

2. Uz opća regulatorna načela utvrđena u stavku 1. ovog članka na elektroničke se komunikacije primjenjuju sljedeća posebna načela u skladu s člancima 8.a, 9., 9.a i 9.b Direktive 2002/21/EZ i s Odlukom br. 676/2002/EZ:

- (a) primjena neutralnosti u pogledu tehnologija i usluga u vezi s pravima uporabe spektra za elektroničke komunikacijske mreže i usluge te s prijenosom ili najmom pojedinačnih prava uporabe radijskih frekvencija;
- (b) poticanje usklađivanja uporabe radijskih frekvencija u čitavoj Uniji u skladu s potrebom za osiguravanjem njihove učinkovite i djelotvorne uporabe;
- (c) olakšavanje sve većeg bežičnog podatkovnog prometa i širokopojasnih usluga, osobito poticanjem fleksibilnosti i promicanjem inovacija uzimajući u obzir potrebu za sprečavanjem štetnih smetnji i osiguravanjem tehničke kakvoće usluga.

Članak 3.

Ciljevi politike

Kako bi se usredotočile na prioritete iz ove Odluke, države članice i Komisija surađuju s ciljem podupiranja i ostvarivanja sljedećih ciljeva politike:

- (a) poticanja učinkovitog upravljanja spektrom i njegove uporabe kako bi se na najbolji način zadovoljila sve veća potražnja za uporabom frekvencija koja je odraz važne društvene, kulturne i gospodarske vrijednosti spektra;

⁽¹⁾ SL L 198, 27.7.2002., str. 49.

- (b) nastojanja da se pravodobno dodijeli dostatni i odgovarajući spekter kako bi se poduprli ciljevi politike Unije i zadovoljila sve veća potražnja za bežičnim podatkovnim prometom i pritom omogućio razvoj komercijalnih i javnih usluga i istodobno uzeli u obzir važni ciljevi od općeg interesa kao što su kulturna raznolikost i pluralizam medija; u tu svrhu treba učiniti svaki napor kako bi se do 2015., na temelju popisa uspostavljenog u skladu s člankom 9., odredilo najmanje 1 200 MHz primjerenog spektra. Ta brojka uključuje spekter koji je već u uporabi;
- (c) premošćivanja digitalnog jaza i doprinosa ciljevima Digitalne agende za Europu tako da se do 2020. svim građanima Unije omogući pristup širokopojasnim uslugama brzine od najmanje 30 Mbps te da se Uniji omoguće najveća brzina i kapacitet širokopojasnih usluga;
- (d) omogućavanja Uniji da preuzme vodeći položaj u području bežičnih elektroničkih komunikacijskih širokopojasnih usluga oslobađanjem dostatnog spektra u troškovno primjerenim pojasevima kako bi navedene usluge bile široko dostupne;
- (e) osiguravanja prilika za komercijalni i javni sektor povećanjem kapaciteta za širokopojasne usluge u pokretnim mrežama;
- (f) promicanja inovacija i ulaganja jačanjem fleksibilnosti u uporabi spektra, dosljednom primjenom načela neutralnosti u pogledu tehnologija i usluga između tehnoloških rješenja koja se mogu usvojiti u čitavoj Uniji, odgovarajućom regulatornu predvidljivost kako je, među ostalim, propisano regulatornim okvirom za elektroničke komunikacije, oslobađanjem usklađenog spektra za nove napredne tehnologije i putem mogućnosti trgovanja pravima uporabe spektra, čime se stvaraju prilike za razvoj budućih digitalnih usluga na razini Unije;
- (g) olakšavanja jednostavnog pristupa spektru korištenjem pogodnosti općih odobrenja za elektroničke komunikacije u skladu s člankom 5. Direktive 2002/20/EZ;
- (h) poticanja zajedničke uporabe pasivne infrastrukture ako je to razmjerno i nediskriminirajuće, kako je predviđeno u članku 12. Direktive 2002/21/EZ;
- (i) održavanja i razvoja djelotvornog tržišnog natjecanja, posebno u području elektroničkih komunikacijskih usluga, nastojanjima da se *ex ante* mjerama ili *ex post* pravnim lijekovima spriječi prekomjerna akumulacija prava uporabe radijskih frekvencija u određenim poduzećima koja za posljedicu ima znatnu štetu za tržišno natjecanje;
- (j) smanjenja rascjepkanosti i potpunog korištenja potencijala unutarnjeg tržišta kako bi se potaknuo gospodarski rast i ekonomija razmjera na razini Unije jačanjem koordinacije i usklađivanja tehničkih uvjeta za uporabu i raspoloživost spektra kada je to potrebno;
- (k) izbjegavanja štetnih smetnji ili poremećaja uzrokovanih drugim radijskim ili neradijskim uređajima, među ostalim, olakšavanjem razvoja normi kojima se doprinosi učinkovitoj uporabi spektra i povećanjem otpornosti prijamnika na smetnje, osobito vodeći računa o kumulativnom učinku sve većeg broja i gustoće radijskih uređaja i aplikacija;
- (l) podupiranja dostupnosti novih proizvoda i tehnologija široke potrošnje kako bi se osigurali potpora potrošača prijelazu na digitalnu tehnologiju i učinkovita uporaba digitalne dividende;
- (m) smanjenja ugljičnog otiska Unije jačanjem tehničke i energetske učinkovitosti bežičnih komunikacijskih mreža i opreme.

Članak 4.

Unaprijeđena učinkovitost i fleksibilnost

1. Države članice u suradnji s Komisijom potiču, kada je to potrebno, kolektivnu uporabu spektra kao i zajedničku uporabu spektra.

Države članice također potiču razvoj postojećih i novih tehnologija, na primjer kognitivnog radija, uključujući tehnologije za uporabu „bijelih prostora”.

2. Države članice i Komisija surađuju na jačanju fleksibilnosti u uporabi spektra radi poticanja inovacija i ulaganja putem mogućnosti uporabe novih tehnologija te prijenosa ili najma prava uporabe spektra.

3. Države članice i Komisija surađuju na poticanju razvoja i usklađivanju normi za radijsku opremu i telekomunikacijsku terminalnu opremu, kao i za električnu i elektroničku opremu i mreže koje se, kada je to potrebno, temelje na ovlastima za normizaciju koje Komisija daje odgovarajućim normiranim tijelima. Posebna se pozornost mora posvetiti normama za opremu koju upotrebljavaju osobe s invaliditetom.

4. Države članice potiču aktivnosti istraživanja i razvoja u vezi s novim tehnologijama kao što su kognitivne tehnologije i baze geolokacijskih podataka.

5. Države članice uvode, kada je to primjereno, kriterije i postupke odabiranja za dodjelu prava uporabe spektra kojima se potiču tržišno natjecanje, ulaganja i učinkovita uporaba spektra kao javnog dobra te promiče supostojanje novih i postojećih usluga i uređaja. Države članice potiču tekuću učinkovitu uporabu spektra za mreže, uređaje i aplikacije.

6. Kada je to potrebno za osiguravanje učinkovite uporabe prava uporabe spektra i sprečavanje nakupljanja spektra, države članice mogu razmotriti poduzimanje odgovarajućih mjera kao što su novčane kazne, poticajne naknade ili ukidanje prava. Takve se mjere uspostavljaju i primjenjuju na transparentan, nediskriminirajući i razmjerni način.

7. Za elektroničke komunikacijske usluge države članice moraju do 1. siječnja 2013. usvojiti mjere za dodjelu i odobrenja koje su prikladne za razvoj širokopojsnih usluga, u skladu s Direktivom 2002/20/EZ, s ciljem ostvarivanja najvećeg kapaciteta i širokopojsnih brzina.

8. Kako bi se izbjegla moguća rascjepkanost unutarnjeg tržišta zbog različitih kriterija i postupaka odabiranja za usklađeni spektar dodijeljen za elektroničke komunikacijske usluge i kako bi se omogućilo trgovanje njime u svim državama članicama u skladu s člankom 9.b Direktive 2002/21/EZ, Komisija u suradnji s državama članicama i u skladu s načelom supsidijarnosti olakšava utvrđivanje i razmjenu najboljih praksi u vezi s uvjetima i postupcima odobravanja te potiče razmjenu podataka u vezi s takvim spektrom, s ciljem povećanja usklađenosti u čitavoj Uniji koja se ostvaruje na temelju načela neutralnosti u pogledu tehnologija i usluga.

Članak 5.

Tržišno natjecanje

1. Države članice potiču učinkovito tržišno natjecanje i sprječavaju narušavanje tržišnog natjecanja na unutarnjem tržištu elektroničkih komunikacijskih usluga u skladu s direktivama 2002/20/EZ i 2002/21/EZ.

Također uzimaju u obzir pitanja tržišnog natjecanja pri dodjeli prava uporabe spektra korisnicima privatnih elektroničkih komunikacijskih mreža.

2. Za potrebe prvog podstavka stavka 1. i ne dovodeći u pitanje primjenu pravila tržišnog natjecanja i mjere koje države članice usvajaju radi ostvarivanja ciljeva od općeg interesa u skladu s člankom 9. stavkom 4. Direktive 2002/21/EZ, države članice mogu, među ostalim, usvojiti mjere:

- (a) za ograničavanje količine spektra za koji se dodjeljuju prava uporabe bilo kojem poduzeću ili za pridruživanje uvjeta takvim pravima uporabe kao što je pružanje veleprodajnog pristupa i usluga nacionalnog ili regionalnog *roaminga* u određenim pojasevima ili određenim skupinama pojaseva sa sličnim svojstvima, na primjer u pojasevima ispod 1 GHz dodijeljenim za elektroničke komunikacijske usluge. Takve dodatne uvjete može odrediti samo nadležno državno tijelo;
- (b) za rezerviranje određenog dijela frekvencijskog pojasa ili skupine pojaseva za dodjelu novim konkurentima na tržištu ako je to potrebno s obzirom na situaciju na nacionalnom tržištu;
- (c) za odbijanje dodjele novih prava uporabe spektra ili omogućavanja novih uporaba spektra u određenim pojasevima ili za pridruživanje uvjeta dodjeli novih prava uporabe spektra ili odobrenju novih uporaba spektra kako bi se izbjeglo narušavanje tržišnog natjecanja uzrokovano bilo kojom dodjelom, prijenosom ili kumulacijom prava uporabe;

(d) za zabranu prijenosa prava uporabe spektra koji ne podliježu kontroli pripajanja na nacionalnoj razini ili na razini Unije ili za određivanje uvjeta za takve prijenose ako bi mogli dovesti do znatne štete za tržišno natjecanje;

(e) za izmjene postojećih prava u skladu s Direktivom 2002/20/EZ ako je to potrebno za *ex post* otklanjanje narušavanja tržišnog natjecanja uzrokovano ikakvim prijenosom ili kumulacijom prava uporabe radijskih frekvencija.

3. Ako žele usvojiti bilo koju mjeru iz stavka 2. ovog članka, države članice moraju djelovati u skladu s postupcima za određivanje ili izmjenu takvih uvjeta u vezi s pravima uporabe spektra utvrđenim u Direktivi 2002/20/EZ.

4. Države članice osiguravaju da se postupcima odobravanja i odabiranja za elektroničke komunikacijske usluge promiče učinkovito tržišno natjecanje u korist građana, potrošača i poduzetnika u Uniji.

Članak 6.

Potrebe za spektrom za bežične širokopojsne komunikacije

1. Države članice u suradnji s Komisijom poduzimaju sve potrebne mjere za osiguravanje dovoljno raspoloživog spektra u Uniji za potrebe pokrivanja i kapaciteta, kako bi Uniji osigurala najveće širokopojsne brzine u svijetu i pritom omogućile da bežične aplikacije i europski vodeći položaj u području novih usluga učinkovito doprinose gospodarskom rastu i za ostvarivanje cilja da do 2020. svi građani imaju pristup širokopojsnim brzinama ne manjim od 30 Mbps.

2. Radi promicanja šire dostupnosti bežičnih širokopojsnih usluga u korist građana i potrošača u Uniji, države članice stavljaju na raspolaganje pojaseve obuhvaćene Odlukama 2008/411/EZ (3,4-3,8 GHz), 2008/477/EZ (2,5-2,69 GHz) i 2009/766/EZ (900-1 800 MHz) pod uvjetima opisanim u navedenim odlukama. Ovisno o tržišnoj potražnji, države članice provode proces odobravanja do 31. prosinca 2012. ne dovodeći u pitanje postojeću primjenu usluga i pod uvjetima kojima se potrošačima omogućava jednostavan pristup bežičnim širokopojsnim uslugama.

3. Države članice potiču davatelje elektroničkih komunikacija da stalno nadograđuju svoje mreže najnovijom i najučinkovitijom tehnologijom, kako bi stvorile vlastite dividende spektra u skladu s načelima neutralnosti u pogledu tehnologija i usluga.

4. Države članice do 1. siječnja 2013. provode proces odobravanja, kako bi omogućile uporabu pojasa 800 MHz za elektroničke komunikacijske usluge. Državama članicama u kojima zbog izuzetnih nacionalnih ili lokalnih okolnosti ili prekograničnih problema u vezi s usklađivanjem frekvencija pojas ne bi bio na raspolaganju, Komisija do 31. prosinca 2015. odobrava posebna odstupanja u skladu s valjano obrazloženim zahtjevom dotične države članice.

Ako obrazloženi problemi države članice u vezi s prekograničnim usklađivanjem frekvencija s jednom ili više zemalja, uključujući zemlje kandidatkinje ili pristupnice, ustraju i nakon 31. prosinca 2015. i ako zbog njih pojas 800 MHz nije stavljen na raspolaganje, Komisija na godišnjoj osnovi odobrava iznimna odstupanja sve dok navedeni problemi ne budu prevladani.

Države članice kojima je odobreno odstupanje u skladu s prvim ili drugim podstavkom osiguravaju da se uporabom pojasa 800 MHz ne sprečava raspoloživost tog pojasa za elektroničke komunikacijske usluge, osim radiodifuzijskog emitiranja u susjednim državama članicama.

Ovaj se stavak također primjenjuje na probleme u vezi s koordinacijom spektra u Republici Cipru koji proizlaze iz činjenice da je Vladi Cipra onemogućen stvarni nadzor na dijelu njezina državnog područja.

5. Države članice u suradnji s Komisijom stalno prate potrebe za kapacitetima za bežične širokopojasne usluge. Na temelju rezultata analize iz članka 9. stavka 4. Komisija do 1. siječnja 2015. ocjenjuje i izvješćuje Europski parlament i Vijeće postoji li potreba za djelovanjem radi usklađivanja dodatnih frekvencijskih pojaseva.

Države članice mogu, ako je to primjereno i u skladu s pravom Unije, osigurati odgovarajuću nadoknadu izravnih troškova migracije ili preraspodjele uporabe spektra u skladu s nacionalnim pravom.

6. Države članice u suradnji s Komisijom potiču pristup širokopojasnim uslugama koje upotrebljavaju pojas 800 MHz u udaljenim i rijetko naseljenim područjima, ako je to primjereno. Pritom države članice ispituju načine i, ako je to primjereno, poduzimaju tehničke i regulatorne mjere kako bi osigurale da oslobađanje pojasa 800 MHz ne utječe nepovoljno na korisnike usluga proizvodnje programa pri prijenosu posebnih događaja (PMSE).

7. Komisija u suradnji s državama članicama ocjenjuje opravdanost i izvedivost proširenja dodjele spektra bez dozvole za bežične pristupne sustave uključujući radijske lokalne mreže.

8. Države članice omogućuju prijenos ili najam prava uporabe spektra u usklađenim pojasevima 790-862 MHz, 880-915 MHz, 925-960 MHz, 1 710-1 785 MHz, 1 805-1 880 MHz, 1 900-1 980 MHz, 2 010-2 025 MHz, 2 110-2 170 MHz, 2,5-2,69 GHz i 3,4-3,8 GHz.

9. Kako bi se osiguralo da svi građani imaju pristup naprednim digitalnim uslugama uključujući širokopojasne usluge, posebno u udaljenim i rijetko naseljenim područjima, države članice i Komisija mogu ispitati raspoloživost dostatnog spektra za pružanje širokopojasnih satelitskih usluga za omogućavanje pristupa internetu.

10. Države članice u suradnji s Komisijom ispituju je li moguće proširiti dostupnost i uporabu pikoćelija i femtoćelija. U cijelosti uzimaju u obzir potencijal navedenih celularnih baznih postaja i zajedničke uporabe spektra i uporabe spektra bez dozvole kako bi osigurale osnovu za bežične isprepletene mreže koje mogu imati ključnu ulogu u premošćivanju digitalnog jaza.

Članak 7.

Potrebe za spektrom za druge politike bežičnih komunikacija

S ciljem podupiranja daljnjeg razvoja inovativnih audiovizualnih medijskih i drugih usluga za građane Unije, uzimajući u obzir gospodarske i društvene koristi jedinstvenog digitalnog tržišta, države članice u suradnji s Komisijom nastoje osigurati dovoljno raspoloživog spektra za satelitsko i zemaljsko pružanje takvih usluga ako je potreba za tim jasno obrazložena.

Članak 8.

Potrebe za spektrom za druge posebne politike Unije

1. Države članice i Komisija osiguravaju raspoloživost spektra i štite radijske frekvencije potrebne za praćenje Zemljine atmosfere i površine, te time omogućavaju razvoj i uporabu svemirskih aplikacija i poboljšanje prometnih sustava, osobito za globalne civilne sustave satelitske navigacije uspostavljene u sklopu programa Galileo⁽¹⁾, za europski program za praćenje Zemlje (GMES)⁽²⁾ te za inteligentne sustave za sigurnost prometa i upravljanje prometom.

2. Komisija u suradnji s državama članicama provodi studije o uštedi energije u uporabi spektra s ciljem doprinosa politici niskog udjela ugljika i razmatra stavljanje spektra na raspolaganje za bežične tehnologije s potencijalom za poboljšanje uštede energije i energetske učinkovitosti drugih distribucijskih mreža kao što je vodoopskrba, uključujući pametne energetske mreže i pametne mjerne sustave.

3. Komisija u suradnji s državama članicama nastoji osigurati da je na raspolaganje stavljeno dovoljno spektra pod usklađenim uvjetima kako bi se podržao razvoj sigurnosnih usluga i slobodni promet uređajima povezanim s njima kao i razvoj inovativnih interoperativnih rješenja za javnu sigurnost i zaštitu, civilnu zaštitu i spašavanje.

4. Države članice i Komisija surađuju sa znanstvenom i akademskom zajednicom na utvrđivanju izvjesnog broja inicijativa za istraživanje i razvoj i inovativnih aplikacija koje mogu imati veliki društveno-gospodarski utjecaj i/ili potencijal za ulaganja i razmatraju potrebe za spektrom za takve aplikacije i, prema potrebi, razmatraju dodjelu dostatnog spektra za takve aplikacije pod usklađenim tehničkim uvjetima i uz najmanje zahtjevno administrativno opterećenje.

⁽¹⁾ Uredba (EZ) br. 683/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. srpnja 2008. o daljnjoj provedbi europskih programa satelitske navigacije (EGNOS i Galileo) (SL L 196, 24.7.2008., str. 1.).

⁽²⁾ Uredba (EU) br. 911/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 22. rujna 2010. o europskom programu za praćenje Zemlje (GMES) i njegovim početnim aktivnostima (2011. do 2013.) (SL L 276, 20.10.2010., str. 1.).

5. Države članice u suradnji s Komisijom nastoje osigurati potrebne frekvencijske pojaseve za PMSE u skladu s ciljevima Unije, kako bi se poboljšali integracija unutarnjeg tržišta i pristup kulturi.

6. Države članice i Komisija nastoje osigurati raspoloživost spektra za prepoznavanje putem radijskih frekvencija (RFID) i druge bežične komunikacijske tehnologije za internet stvari i surađuju kako bi potakle razvoj normi i usklađivanje dodjele spektra za komunikaciju putem interneta stvari u državama članicama.

Članak 9.

Popis

1. Ovim se uspostavlja popis postojećih uporaba spektra za komercijalne i javne namjene.

Ciljevi popisa su:

- (a) omogućiti utvrđivanje frekvencijskih pojaseva u kojima se može poboljšati učinkovitost postojećih uporaba spektra;
- (b) pružiti pomoć pri utvrđivanju frekvencijskih pojaseva koji bi mogli biti prikladni za preraspodjelu i prilika za zajedničku uporabu spektra s ciljem podupiranja politika Unije određenih u ovoj Odluci, uzimajući istodobno u obzir buduće potrebe za spektrom na temelju, među ostalim, potražnje potrošača i operatora i mogućnost zadovoljavanja takvih potreba;
- (c) pružiti pomoć pri analizi različitih vrsta uporabe spektra od strane privatnih i javnih korisnika;
- (d) pružiti pomoć pri utvrđivanju frekvencijskih pojaseva koji se mogu dodijeliti ili preraspodijeliti s ciljem poboljšanja njihove učinkovite uporabe, promicanja inovacija i jačanja tržišnog natjecanja na unutarnjem tržištu, ispitati nove načine za zajedničku uporabu spektra u korist privatnih i javnih korisnika, uzimajući pritom u obzir moguće pozitivne i negativne učinke dodjele ili preraspodjele takvih pojaseva i susjednih pojaseva postojećim korisnicima.

2. S ciljem osiguravanja ujednačene provedbe stavka 1. ovog članka, Komisija, uzimajući u najvećoj mjeri u obzir stajališta Skupine za politiku radiofrekvencijskog spektra, do 1. srpnja 2013. donosi provedbene akte:

- (a) za izradu praktičnih rješenja i jedinstvenih obrazaca pomoću kojih države članice prikupljaju i pružaju Komisiji podatke o postojećim uporabama spektra, pod uvjetom da se poštuju pravila o poslovnoj tajni u skladu s člankom 8.

Odluke br. 676/2002/EZ i pravo država članica na uskraćivanje povjerljivih podataka, uzimajući u obzir cilj smanjenja administrativnog opterećenja i postojećih obveza država članica u skladu s pravom Unije, posebno obveza davanja posebnih podataka;

- (b) za razvoj metodologije za analizu tehnoloških trendova, budućih potreba i potražnje za spektrom u područjima politike Unije koja su obuhvaćena ovom Odlukom, posebno za one usluge koje mogu djelovati u frekvencijskom području od 400 MHz do 6 GHz, kako bi se utvrdile uporabe spektra koje su u razvoju i potencijalno važne.

Navedeni se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 13. stavka 2.

3. Komisija upravlja popisom iz stavka 1. u skladu s provedbenim aktima iz stavka 2.

4. Komisija provodi analizu tehnoloških trendova, budućih potreba i potražnje za spektrom u skladu s provedbenim aktima iz točke (b) stavka 2. Komisija podnosi izvješće o rezultatima analize Europskom parlamentu i Vijeću.

Članak 10.

Međunarodni pregovori

1. U međunarodnim pregovorima u vezi s pitanjima spektra primjenjuju se sljedeća načela:

- (a) ako je predmet međunarodnih pregovora u nadležnosti Unije, stajalište Unije utvrđuje se u skladu s pravom Unije;
- (b) ako je predmet međunarodnih pregovora djelomično u nadležnosti Unije i djelomično u nadležnosti država članica, Unija i države članice nastoje utvrditi zajedničko stajalište u skladu sa zahtjevima načela lojalne suradnje.

Za potrebe primjene točke (b) prvog podstavka, Unija i države članice surađuju u skladu s načelom jedinstva u međunarodnom zastupanju Unije i njezinih država članica.

2. Unija državama članicama na zahtjev pruža pravnu, političku i tehničku pomoć u rješavanju pitanja usklađivanja spektra sa susjednim zemljama Unije, uključujući zemlje kandidatkinje i pristupnice, tako da dotične države članice mogu poštovati svoje obveze u skladu s pravom Unije. Prilikom pružanja takve pomoći Unija upotrebljava sve svoje pravne i političke ovlasti za promicanje provedbe politika Unije.

Unija također podupire nastojanja trećih zemalja da spektrom upravljaju na način koji je u skladu s upravljanjem spektrom u Uniji kako bi zaštitila ciljeve Unije u području politike spektra.

3. U dvostranim ili višestranim pregovorima s trećim zemljama države su članice vezane obvezama u skladu s pravom Unije. Kada potpisuju ili na drugi način prihvaćaju bilo koje međunarodne obveze u vezi sa spektrom, države članice svom potpisu ili bilo kojem drugom aktu prihvaćanja prilažu zajedničku izjavu u kojoj navode da će takve međunarodne sporazume ili obveze provoditi u skladu sa svojim obvezama iz Ugovora o Europskoj uniji i Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

Članak 11.

Suradnja između različitih tijela

1. Komisija i države članice surađuju kako bi ojačale dosadašnji institucionalni okvir i time potakle usklađivanje upravljanja spektrom na razini Unije, uključujući pitanja koja izravno utječu na dvije ili više država članica, s ciljem razvoja unutarnjeg tržišta i osiguravanja potpunog ostvarivanja ciljeva Unije u području politike spektra.

2. Komisija i države članice potiču normirna tijela, CEPT, Zajednički istraživački centar Komisije i sve relevantne strane na blisku suradnju na tehničkih pitanjima radi promicanja učinkovite uporabe spektra. S tim ciljem održavaju usklađenu vezu između upravljanja spektrom i normizacije na način kojim se jača unutarnje tržište.

Članak 12.

Javno savjetovanje

Kad god je to moguće, Komisija organizira javno savjetovanje radi prikupljanja mišljenja svih zainteresiranih strana i općeg mišljenja javnosti o uporabi spektra u Uniji.

Članak 13.

Odborski postupak

1. Komisiji pomaže Odbor za radiofrekvencijski spektar uspostavljen Odlukom br. 676/2002/EZ. Taj odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) 182/2011.

2. Kod upućivanja na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011. Ako odbor ne dostavi mišljenje,

Komisija ne donosi nacrt provedbenog akta i primjenjuje se treći podstavak članka 5. stavka 4. Uredbe (EZ) br. 182/2011.

Članak 14.

Usklađenost s usmjerenjima i ciljevima politike

Države članice primjenjuju usmjerenja i ciljeve politike predviđene u ovoj Odluci do 1. srpnja 2015., osim ako je drukčije određeno u ovoj Odluci.

Članak 15.

Izvješćivanje i preispitivanje

Komisija do 10. travnja 2014. izvješćuje Europski parlament i Vijeće o razvijenim aktivnostima i usvojenim mjerama u skladu s ovom Odlukom.

Države članice Komisiji dostavljaju sve podatke potrebne za preispitivanje primjene ove Odluke.

Komisija do 31. prosinca 2015. provodi preispitivanje primjene ove Odluke.

Članak 16.

Stupanje na snagu

Ova Odluka stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u Službenom listu Europske unije.

Članak 17.

Adresati

Ova je Odluka upućena državama članicama.

Sastavljeno u Strasbourgu 14. ožujka 2012.

Za Europski parlament

Predsjednik

M. SCHULZ

Za Vijeće

Predsjednik

N. WAMMEN